Į LAISVĘ

Nr. 21 — Kaina 20 kap.

LEIDŽIA LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTAS

1941. VII. 17 — Ketvirtadienis

Rytų fronte vėl bręsta nauji reikšmingi rezultatai

Į pietus nuo Vitebsko buvo įvykę didelės kautynės, kuriose bolševikai buvo visiškai sumušti. Vokiečių oro jėgos neribotai viešpatauja sovietų erdvėje

VYRIAUSIOJI FUERERIO BŪSTINĖ. VII. 16. ELTA. Vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Rytuose karo veiksmai ir toliau plėtojasi palankiai. Daugelyje vietų buvo atmušti beviltiški sovietų priešpuoliai, padarant priešui didžiulių nuostolių.

VAKARŲ FRONTE

Kovoje prieš Didžiąją Britaniją karinės oro pajėgos į rytus nuo New Castle apgadino du didelius krovinių laivus. Praėjusią naktį kovos lėktuvai bombardavo Margate uosto įrengimus.

Naktį į liepos 16 dieną priešas, įskridęs su silpnomis pajėgomis į vakarų Vokietiją, numetė ten nedidelį skaičių sprogstamųjų ir padegamųjų bombų. Naktiniai naikintuvai numušė tris Reicho teritoriją puolusius britų kovos lėktuvus.

* * *

Kaip jau specialiu komunikatu buvo pranešta, pulkininkas leitenantas Moeldersas, vienos naikintuvų eskadrilės vadas, liepos 15 dieną numušęs dar penkis sovietų lėktuvus, pasiekė 101-jį oro laimėjimą šiame kare.

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. Į pietus nuo Vitebsko antradienį

įvyko didelės kautynės, per kurias buvo paimta į nelaisvę keli tūkstančiai bolševikų.

Toje pačioje srityje bolševikai sutelkė savo sunkiosios artilerijos likučius ir bandė naktį į liepos 15 dieną apšaudyti žygiuojančios vokiečių kariuomenės kelius. Tačiau sunkiosios vokiečių artilerijos baterijos, smarkiai šaudydamos, sunaikino iš eilės visus priešo artilerijos pabūklus. Tuo pat metu, smarkiai žygiuodami pirmyn, vokiečių pėstininkai persikėlė per Dneprą ir liepos 15 d. auštant pakeitė tą vokiečių šarvuočių vienetą, kuris buvo atmušęs visus beviltiškus sovietų puolimus. Sovietai, manydami, kad vokiečiai traukiasi atgal, pradėjo žygiuoti į vokiečių pusę,

kur jie susidūrė su naujais į kovą stojusiais vokiečių pėstininkų pulkais. Ligi pietų bolševikai buvo sumušti.

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. Iš kelių tūkstančių rusų kareivių, kurie, traukdamiesi į rytus nuo smarkaus vokiečių puolimo, buvo įsistiprinę į vakarus nuo Gorodiščе, Podolijoje, antradienį buvo pasilikę tik 500 žmonių. Besiveržiant vokiečių smogiamiesiems daliniams kairėje ir dešinėje pro girią, kitos vokiečių pajėgos liepos 15 d. puolė iš visų pusių sudarytąsias miške pozicijas, padarydamos rusų kariuomenės daliniams didelių nuostolių. Į vokiečių rankas pateko didelis kiekis patrankų, šaudmenų, rankinių ginklų ir aprangos. 500 žmonių buvo paimta į nelaisvę, visos kitos pajėgos žuvo. Vokiečių kariuomenės daliniai, kuriems nebuvo padaryta veik jokių nuostolių, tęsė toliau savo žygį į Rytus.

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. Liepos 15 dieną vokiečių kovos lėktuvai

sėkmingai puolė susisiekimo kelius Petrapilio srityje.

Buvo sėkmingai apmėtyti bombomis geležinkelio ruožai, pakrovimo platformos ir stovintieji traukiniai. Trikampyje Smolenskas—Maskva — Brianskas buvo taip pat sėkmingai bombarduotas geležinkelio tinklas. Tos sovietų kariuomenei pasitraukti nepaprastai svarbios geležinkelio linijos daugelyje vietų nutrauktos, taip kad kurį laiką jų negalima bus panaudoti sovietų kariuomenės transportui.

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. Vokiečių oro laivynas, sunaikinęs sovietų kovos ir naikintuvų eskadriles, kaip DNB praneša,

įgavo milžinišką persvarą ore, ir tuo būdu dabar beveik neribotai viešpatauja sovietų erdvėje.

Jis suardė geležinkelius plačiose už tikrojo fronto esančiose srityse. Svarbiausiose geležinkelio linijose per šimtus kilometrų susisiekimas suardytas. Šių suardymų dėka sovietų kariuomenės daliniai negali nė tvarkingai trauktis, nė būti paremiami iš krašto gilumos gabenamų kariuomenės dalinių. Ir naujų gynimosi linijų statymui sovietai negali dėl susisiekimo suardymo panaudoti senąją medžiagą.

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. Iš kompetentingų Vokietijos sluoksnių patiriama, kad padėtis rytų fronte ir toliau plečiasi palankiai vokiečių kariuomenės jėgai, kuri po to, kai pralaužė Stalino liniją, yra giliai įsibrovusi į tos linijos užnugarį. Yra suprantama, kodėl vyriausioji kariuomenės vadovybė kol kas nutyli apie paskiras smūgių kryptis, tačiau jau šiandien yra galima numatyti, jog

ketvirtosios savaitės karo prieš sovietus pabaigoje bręsta nauji reikšmingi rezultatai, nepaisant beviltiško priešo gynimosi.

Veltui stengiasi sovietų vadovybė vokiečių smūgio srovę užtvenkti įvairiais šen bei ten sugaudytais sovietų kariuomenės daliniais. Vokiečių jėgos smūgio jie nebeišlaiko. Jau šiandien yra aišku, kad

daugelyje fronto ruožų nebėra vieningos viena kitą persmelkusių sovietų kariuomenės dalinių vadovybės.

Vis smarkiau ir smarkiau spaudžia besitraukiančius sovietų dalinius vokiečių lėktuvai, kurie, ardydami geležinkelių linijas, jų pasitraukimą ypatingai sunkina. Toks geležinkelių ruožų suardymas itin pažymėtinas Kijevo, Maskvos ir Leningrado srityse. Baltijos jūroje vokiečių karo laivynas vėl turėjo gražų sėkmingą žygį prieš sovietų jūros jėgas.

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. DNB praneša, kad vokiečių lėktuvai nuskrisdami į Sovietų Sąjungos gilumą sovietų teritorijoje pastebi rimtų pakrikimo reiškinių.

Pasitraukė Japonijos vyriausybė

TOKIO. VII. 16. ELTA. Oficialiai pranešama, kad atsistatydino Japonijos vyriausybė.

TOKIO. VII. 16. ELTA. Dėl Japonijos vyriausybės atsistatydinimo, Domei agentūra oficialiai praneša, kad Konoės kabinetas visame sąstate atsistatydino,

norėdamas užleisti vietą stipresnei vyriausybei, kuri galėtų atitikti vidaus ir tarptautinę padėtį.

Tačiau, imperatoriaus įsakymu, Konoės ministerių kabinetas laikinai pasiliks eiti savo pareigų. Tas oficialusis pranešimas buvo padarytas, kaip Domei pažymi, staiga ir sensacingu būdu — maždaug 40 minučių praėjus po to, kai Konoė grįžo iš imperatoriaus vilos Hayamoje, kur ministeris pirmininkas turėjo pas imperatorių 20 minučių trukusią audienciją. Kabineto atsistatydinimas buvo priimtas specialiame posėdyje 17.30 val. Konoės rezidencijoje. Posėdžiui pasibaigus, ministeris pirmininkas tuojau išvyko į Hayamą. Iš čia Konoė grįžo į Tokio, sušaukė kabinetą ir paskelbė imperatoriaus įsakymą pasilikti pareigose, kol bus paskirti nauji ministeriai. Macuoka nepaprastajame kabineto posėdyje negalėjo dalyvauti, kadangi užsienių reikalų ministeris jau kelintą dieną serga nuo persišaldymo. Kabineto vyr. sekretorius Tomita aplankė Macuoką jo bute, kur iš jo paėmė atsistatydinimo pareiškimą.

TOKIO. VII. 16. ELTA. Oficialiomis žiniomis, imperatorius su žmona nutraukė savo vasaros atostogos Hayamoje ir sugrįžo į Tokio. Šįvakar imperatorius priėmė ministerį pirmininką Konoe. Po to imperatorius tarėsi su siauresniojo sąstato ministerių kabinetu.

Sovietų vyriausybės įstaigos iš Maskvos keliasi į Kazanę

NEW YORKAS. VII.16. ELTA. Remdamasis Vašingtone gautais iš kompetentingų šaltinių pranešimais, laikraštis „New York Times" praneša, kad Sovietų Sąjungos vyriausybės įstaigos ir valdžios organai iš Maskvos išsikelia į Kazanę, esančią už 450 mylių į rytus nuo Maskvos. Laikraštis nurodo, kad išimtis daroma tik sovietų užsienių reikalų komisariatui, kuris laikinai pasiliks Maskvoje. Todėl ir diplomatinis korpusas kol kas neišvyks iš Sovietų Sąjungos sostinės.

AMSTERDAMAS. VII. 16. ELTA. Churchillio sukeltame oro kare Anglijoje, kaip oficialiai Reuterio pranešama, per pirmuosius šešis šių metų mėnesius buvo užmušta 41.900, sužeista — 52.678 žmonės.

Kominternas Prancūzijoj varė milžinišką propagandą

Čia buvo 30.000 apmokamų komunizmo agentų

PARYŽIUS. VII. 16. ELTA. Laikraščio „Matin" specialaus korespondento žiniomis iš Vichy, Kominternas Prancūzijoje turėjo 30.000 apmokamų agentų, iš kurių 25.000 jau padaryti nekenksmingais. Laikraštis toliau praneša, kad Sovietų Rusijos pasiuntinybei išvykus iš jos rūmų, pasiuntinybės būstinė buvo apžiūrėta. Per šį apžiūrėjimą buvo rasta dėžių su dokumentais, kurie įrodė, kad sovietai, pasiremdami savo diplomatine neliečiamybe, varė milžinišką bolševikinę propagandą. Viename pogrindyje rasti radijo siųstuvo įrengimo griuvėsiai. Nors Sovietų Rusijos pasiuntinybės personalas buvo labai didelis, pasiuntinybė, be to, turėjo dar 80 prekybos atstovų įvairiose pramonės šakose. Iš 30.000 Prancūzijoje buvusių komunizmo agentų, kurie buvo apmokami Kominterno, dabar 19.000 suimta, o 6.000 laikinai sulaikyti.

ROOSEVELTAS NORI PRATĘSTI KARINĖS TARNYBOS LAIKĄ

VAŠINGTONAS. VII. 16. ELTA. Viename oficialiame laiške kongreso atstovams karo viceministeris Pattersonas praneša kongresui, kad prezidentas Rooseveltas nori pratęsti karinės tarnybos laiką, kuris anksčiau buvo nustatytas 12 mėnesių. Prezidentas toliau pageidauja, kad vienu metu šaukiamų naujokų skaičiaus aukščiausia riba, kuri anksčiau buvo nustatyta 900.000, būtų panaikinta.

NEW YORKAS. E. Iš Jungtinių Valstybių išsiunčiami Vokietijos ir Italijos konsulatai ir įvairūs šių dviejų valstybių biurai liepos 15 d. pradėjo kraustytis į New Yorko uoste esantį laivą „America". Policija smarkiai saugojo įėjimą į uostą ir neleido į tą laivą įeiti net spaudos atstovams.

NEW YORKAS. E. Iš Manilos pranešama, kad karo laivyno įstaigos paskelbė, jog visos vietos, pro kurias laivai įplaukia į Manilos įlanką, yra užminuotos. Jomis galima naudotis tik dienos metu.

Vašingtonas. E. Prezidentas Rooseveltas pareikalavo federalinį kongresą vasaros laiką išplėsti visoms Jungtinėms Amerikos Valstybėms, kadangi to reikalauja Amerikos interesai. Rooseveltas pažymėjo, kad vasaros laiko įvedimas visiems metams sutaupytų 740 milijonų kilovatvalandų elektros.

Vaizdai iš užvakarykščių krepšinio rungtynių Kaune

Kairėj — po KKR direktoriaus padėkos žodžio vokiečių kariuomenei krepšininkė įteikia gėlių puokštę lauko komendantui gen. maj. Pohl; dešinėj — išsirikiavę rungtynių dalyviai.

Lietuvos ūkininkai ir naujieji laikai

Vokiečių karių laikraštyje „Feldzeitung" įdėti šie įdomūs samprotavimai apie naujumus, kuriuos turės patirti Lietuvos žemės ūkis, kai bus nugalėta „Rytų piktoji dvasia" ir kai teks eiti prie tolimesniųjų klausimų svarstymo. Tie naujumai, kaip rašo kalbamojo straipsnio autorius kpt. Pellneris, turės aiškiai pasireikšti ūkininkavime, kuris vestų prie geresnio bei intensyvesnio žemės išnaudojimo ir tokiu būdu išeitų į naudą patiems gyventojams.

Pramoninga, gyventojais pertekusi Vokietija galės visai sunaudoti visus žemės ūkio produktus. Ir miškininkas išmoks plačiose giriose pritaikyti tą pačią miško kultūrą, kuri jau nuo seno taikoma Vokietijos rytuose. Nemunu ir jo intakais sparčiau plauks žemyn medžiai, kurie prie jūros bus perdirbami arba plauks toliau per Baltiją.

Priminęs senąjį *rusiškąjį* ūkininkavimo būdą, kuris neleido visai išnaudoti Lietuvos žemės ūkio galimumų, straipsnio autorius rašo:

Dabar prasideda *naujas darbas* naujame istorijos tarpsnyje. (Lietuvos) žemė panaši į Rytprūsių, klimatinės sąlygos taip pat vienokios. Gerovę, esančią Rytprūsių srity, pasiekti galima, ir čia turėtų būti mūsų laikų pasididžiavimas.

Baigdamas kpt. Pellneris pastebi, jog tinkamas ūkininkų išprūsinimas jų darbo srityje, pradėtas nuo vaikystės, atvers kelius, kurie padės ištrinti karo pėdsakus, ir tokiu būdu vokiečių kryžiaus žygis prieš raudonąją pabaisą taps palaima išvaduotojai sričiai.

Atidengiami kruvinojo Kremliaus užkulisiai

PRAHA. VII. 16. ELTA. Vyriausias Prahos dienraščio „Večer" redaktorius Krištalekas, neseniai paskelbęs sensacingų žinių apie bolševikų planus prieš Jungtines Valstybes, pasakoja dabar savo laikraštyje apie savo išgyvenimus Maskvoje.

Krištalekas nupasakoja, visų pirma, atsitikimą su Gorkiu. Maksimas Gorkis, kuris greta bolševikų dalyvavo revoliucijoje, vėliau nusivylė Sovietų Sąjungos vyriausybe. Negalėdamas atvirai pasisakyti prieš bolševizmą, o, iš kitos pusės, nenorėdamas jo palaikyti, Gorkis buvo priverstas tylėti. Stalinas tą faktą pastebėjo. Jis buvo tikėjęsis, kad Gorkis jį padarys kurio nors savo naujo romano herojumi. Gorkiui to nepadarius, Stalinas atmetė jo prašymą važiuoti pasilsėti į Kaprio salą. Gorkis vėliau, matyti, mirė džiova. Gorkio sūnus, kuris pareiškė, kad Stalinas, neleisdamas Gorkiui išvykti, tuo jį nužudęs, buvo suimtas ir turėjo „prisipažinti", kad jis drauge su Jagoda savo tėvą nunuodijo.

Jei Gorkis ir nebuvo nunuodytas, tai nunuodytas buvo iš tos pat vietos, kaip ir jis, kilęs jo geriausias draugas Ordžonikidzė. Jis buvo suimtas ir apkaltintas prisidėjęs prie sąmokslo. Ordžonikidzė smarkiai puolė Staliną, bet jis nurimo, kai jam buvo pažadėta, kad jo draugas Serebriakovas, taip pat prisidėjęs prie sąmokslo, dalyvausiąs byloje kaip liudininkas ir paskui būsias paleistas. Netrukus po to Ordžonikidzė susirgo ir numirė. Profesorius Pletnevas, kuriam buvo pavesta padaryti ekspertyzą mirties priežasčiai nustatyti, atsisakė tai daryti ir pareiškė, kad Ordžonikidzė buvęs nužudytas, įmaišant į jo maistą sugrūsto stiklo. Tuomet jis buvo suimtas ir vėliau apkaltintas, kad nunuodijęs Gorkį.

Dar ryškiau pasireiškia Stalino būdo bruožai atsitikime su Jenukidze, kurį Stalinas liepė sušaudyti, nors Jenukidzės tėvas, caro policijai Staliną persekiojant, buvo jam išgelbėjęs gyvybę.

Didelio susidomėjimo buvo sukėlusios ir aplinkybės, kuriomis mirė Stalino žmona Alilujeva. Alilujeva po vaidinimo teatre grįžo namo su Stalinu ir Vorošilovu. Kitą rytą ji buvo rasta negyva. Jos kūnas buvo pašarvotas, aprišus kaktą baltu raiščiu. Alilujevos brolis vadovavo Kaukazo sukilėliams prieš Staliną. Maskvoje yra paplitusi nuomonė, kad Stalinas Alilujevą nušovė ginčo metu, kuomet ji jam darė išmėtinėjimus dėl rusų tautos vargo.

11 NAUJŲ KAT. BAŽNYČIŲ

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. Vokietijos episkopato žiniomis, Pietų Vokietijoje, daugiausia Bavarijoje ir Wuerttemberge, per pastaruosius 24 mėnesius pastatyta 11 naujų katalikų bažnyčių, o 7 yra numatytos pastatyti. Iš kompetentingų valdžios organų leidimai jau gauti. Taip pat iš Reino srities gaunama žinių, kad ir čia leista statyti naujų bažnytinių pastatų.

Nužudyta tauta

Įdomus vokiečių rašytojo Bruno Brehmo straipsnis apie anų laikų ir šių dienų rusus

Berlynas, VII. 16. ELTA. Žinomas vokiečių rašytojas Bruno Brehmas, kurio istoriniai romanai turi gerą vardą viduje ir užsieniuose, skelbia šiandien laikraštyje „Voelkischer Beobachter" straipsnį antrašte: „Vargo pelenai". Tas straipsnis yra laikomas vakar vokiečių spaudoje pasirodžiusio straipsnio „Mirties mokykla" tąsa. Bruno Brehmas caro laikų rusus gerai pažinojo iš savo paties pergyvenimų. Jis dalyvavo Pasauliniame kare Rytuose ir buvo patekęs į rusų nelaisvę. Atlikęs dabar kelionę į Rytų frontą, rašytojas palygina anksčiau jo pažintą rusų tautą ir dabartinius sovietinės Maskvos pavaldinius. Jis prieina išvadą, kad

anuo metu buvusių rusų jau nebėra, kad jie yra išnaikinti, kad jiems buvo išplėšta jų siela, kad čia, Sovietų Sąjungoje, buvo nužudyta tauta tokiame žudymo procese, kokio pasaulis dar niekad nėra pergyvenęs.

„Kai aš, rašo Brehmas, 1914 metų rugsėjo mėn., būdamas sunkiai sužeistas ir belaisvis, mažu vežimėliu buvau atvežtas į užfrontę, pro mane žygiavo pulkas už pulko į pietų vakarus. Jų vaizdas visiems laikams įsispraudė man į atmintį. Man krito į akį, kaip lengvai šios nesibaigiančios rusvos masės žygiavo, tartum plaukė, į priekį. Žygio metu jie dainavo ir šnekučiavosi. Jų veidai buvo geraširdiški. Jie smalsiai, kaip vaikai, mus žiūrinėjo ir lietė. Jie mums nemetė nė vieno pikto žodžio. Jie buvo plačiais pečiais ir, ypatingai kai kuriuose pulkuose, tokie aukšti, kad per sprindį buvo aukštesni už mūsų žmones. Kaip toli yra tas laikas! Kraštas ir žmonės pakeitė savo veidą".

Šiomis dienomis atsilankęs Rytų fronte, tose pat vietose, kurios per Pasaulinį karą jo gyvenime suvaidino didelį vaidmenį, Bruno Brehmas pakeliui dažnokai sutikdavo belaisvių transportus. „Aš ieškojau rusų iš anų laikų — rašo jis — aš daugelyje veidų stengiausi surasti bet ką pažįstamo. Tačiau aš jaučiau, lyg tai, kas traukė pro mane, buvo kažkas visiškai svetima ir nauja, ko aš dar niekad nemačiau. Tai nebuvo rusai iš anų laikų, kuriuos aš mačiau, būdamas belaisviu, ir kuriuos aš po to, kai buvau iškeistas, lankiau Bohemijos stovyklose. Tai buvo visiškai kiti žmonės. Jie nebeturėjo tų nesuformuotų ir, vis dėlto, tokių panašių veidų.

Jie buvo siauromis krūtinėmis. Jie nesišnekučiavo ir netriukšmavo. Jie sėdėjo atbukę, mušti ir įbauginti. Tai nebuvo stiprūs anų laikų ūkininkai, bet išvarginta nelaiminga tauta.

Šen ten iš kai kurių akių į mane pažvelgė liepsnojanti neapykanta. Šen ten mano žvilgsnis krisdavo ant veido, kuriame buvo įrašyta niekšybė. Žinoma, savo nelaisvės metu aš pažinau rusus ne tik besimeldžiančius. Aš ir tuomet mačiau šiurkščių veidų. Tačiau tarp šitų šiurkščių ir bukų veidų buvo daug geraširdžių ūkininkų, išmintingų gydytojų, išprusintų karininkų veidų. Nieko šito čia dabar nebebuvo matyti.

Viskas, kas anksčiau šią tautą darė vertą meilės, buvo išgesę ir išnaikinta ligi paskutiniųjų.

Tarp šitų visuotino skurdo aptrauktų veidų maloniai krito į akį dar bent totorių ir kirgizų veidai, kurie, kaip atrodė, dar nepasidavė šitam skurdžiam pasikeitimui. Aš dažnai, žiūrėdamas į paimtus į nelaisvę graikus, prisimindavau anų laikų rusus. Šitų rusų jau nebėra. Jų neberasi niekur. Kartkartėmis pamatai vieną iš tų anų laikų veidų, stipresnį vidutinio amžiaus vyrą, kuris mėgina šypsotis ir, vis dėlto, negali. Visi šie žmonės atprato juoktis. Šiurpas ima, kada matai tautą, kuriai pasibaisėtinu smurtu buvo atimta siela.

Jei tai yra proletariato kultūra, tai čia mes turime reikalo su žudymu,

baigia Brehmas savo išvedžiojimus, kokio tokiu dideliu mastu nėra buvę niekuomet žmonijos istorijoje. Ar ši tauta dar gali bet kada tapti vėl sveika — aš nežinau.

Šiandien ji atrodo tokia serganti ir tokia išsekusi, tokia sumušta ir išniekinta. Kada žiūri į juos, širdis ledėja, nusisuki nuo jų, šiurpas krato, lyg sukrėstų drugys".

RADJO PROGRAMA

Penktadienis, VII. 18.

6.00: Malda, dienos mintys, laikas, žinios, koncertas (pl.); 7.00: Žinios vokiečių kalba; 7.10: Koncertas (pl.); 7.30—8.00: Kartojimas žinių, pranešimų, tolimesnė dienos programa;

8.00—12.00 — Pertrauka;

12.00: Varpų muzika iš Karo muziejaus, laikas, žinios, tolimesnė dienos programa; 12.20: Koncertas (pl.); 12.30: Žinios vokiečių kalba; 12.45: Pranešimai ūkininkams; 13.00: Lengvos muzikos koncertas; 14.00: Žinios vokiečių kalba; 14.15: Maršų muzika; 15.00 Žinios vokiečių kalba, po žinių — pertrauka iki 16.00 val; 16.00: Sibeliaus kūriniai; 17.00: Žinios vokiečių kalba; 17.10: Akordeono muzika. Groja Četkauskas; 17.30: Žinios, pranešimai, iš laikraščių; 18.00: Vyrų okteto koncertas. Diriguoja Kudokas; 18.20: Lietuvių liaudies padavimai; 18.30: Mocarto melodijos; 19.00: Pranešimai iš fronto, Vyriausios vokiečių karo vadovybės pranešimai ir žinios vokiečių kalba; 20.15: Smuikininko Kulenkampfo įgrojimai; 20.30: Laikas, žinios, pranešimai, iš laikraščių, programa rytdienai; 21.00: Saloninės muzikos koncertas; 22.00: Žinios vokiečių kalba. Po žinių vokiečių kalba, kartojimas žinių, skaitytų 20.30 val; 22.30: Programos pabaiga.

Visi užsieniečiai Maskvoje griežčiausiai sekami

VICHY. VII. 16. ELTA. Laikraštis „Nourvelliste" išspausdino tokį pranešimą iš Ankaros: „Pabėgėlių, kurie yra atvykę iš Sovietų Sąjungos ir kuriems yra pavykę pereiti Turkijos sieną, parodymais Maskvoje kilo šnipinėjimo krizė. Visi užsieniečiai griežčiausiai sekami. Vadinamieji patikimieji daliniai yra atšaukti iš fronto tvarkai viduje palaikyti. Daugelis įtartinų asmenų buvo suimti ir karo teismų nuteisti. Leninkane šimtai pabėgėlių, neturinčių maisto ir pastogės, laukia leidimo pereiti sieną ir nuolat tardomi. Vyrai visiškai nurengiami ir jų kūnai aptepami tam tikru chemišku tepalu galimiems slaptiems rašmenims ant jų išaiškinti.

Roosevelto patarėjas išskrido į Londoną

NEW YORKAS. VII. 16. ELTA. Associated Press praneša, kad Roosevelto asmeninis patarėjas Harry Hopkinsas, kuris rūpinasi pagalbos Anglijai įgyvendinimu, kaip pranešama iš Vašingtono vyriausybės sluoksnių, išskrido į Londoną. Baltuosiuose rūmuose atsisakė ką nors pranešti apie tos kelionės tikslą. Kaip manoma, kelionės tikslas bus asmeniškai susipažinti su Anglijos karo padėtimi, panašiai kaip Hopkinsas susipažino su Europos padėtimi per savo šių metų sausio ir vasario mėn. kelionę.

PULGIS ANDRIUŠIS

Po sunkaus sapno

Laimingas žmogus, kuris po nakties kankinamo slogučio pabunda ir mato, kad visa tai buvo sapnas. Visos šmėklos, baubai ir šlykštynės išsiblaško kaip dūmas pro langą įšvitusios aušros spinduliuose. Visa, kas tiesė į tave juodas rankas, visa, kas tave smaugė už kaklo, kas varė kruvinus nagus į tavo smilkinius, — nubėgo, išsidraikė rytmečio saulėje. Ir iš viso slogučio lieka tiktai šypsena.

Ne sapnas, ne slogutis buvo raudonieji metai Lietuvoje. Kad tai būtų buvęs piktas sapnas, tai dabar kiekvienas doras lietuvis rykautų laisvės spinduliuose ir šypsotųsi iš slegiančios praeities mėšlungio.

Tai buvo baisiau už sapną, nes tai buvo tikrovė, kurios žiaurumai nepralenks jokių svaičiojimų. Tikrovė, palikusi kruvinas žaizdas, sukrekėjusius pėdsakus mūsų žemėje, nenumaldomus sopulius mūsų širdyje, nesutvarstomas opas mūsų atmintyje.

Šios dienos kaunietis, susitikęs pažįstamą, tuojau klausia:

— Visi?

Ir į šį klausimą pabyra šimtai atsakymų, vienas už kitą gedulingesnių. Lyg laidotuvių poteriai suverti ant ilgo aimanų raikščio:.

— Mano motina, mano dėdė su šeima, mano du broliai su mažaisiais, mano pusbrolio šeima: jaunausias vaikas — aštuonių mėnesių!

Nutilt turės caro laikų Sibiras prieš raudonųjų medžiokles, kurios dar neseniai siautė po Kauną ir visą kraštą.

Štai šeima. Jos rūpintojas, įžygiavius driskių gaujai, kurią Kremlius išdidžiai vadino nenugalimąja armija, buvo pasodintas į Kauno kalėjimą. Liko prisiglaudusi pas pažįstamus žmoną su dviem vaikais. Motina ilgai klabeno komisariatų duris. Gavo darbo. Tačiau iki tol, kol valdininkų pabaisa — kadrų viršininkas sužinojo, kad jos vyras kalėjime. Tur būt, dar nėra tokios valstybės pasaulyje, kur už tariamas tėvo klaidas turėtų kentėti mažas vaikas, moteris.

Ir štai, pirmųjų bombų dundesyje pralaužia kaliniai barbariškiausio kalėjimo duris. Bėga vyras pas savo šeimą. Pats išblankęs, nepanešdamas kojų, gaivinamas džiaugsmingo susitikimo. Ir grįžęs, neranda:

— Žmona su vaikais pabėgo į kaimą....

Vieton susitikimo džiaugsmo jam praneša apie klaikiąsias Pravieniškių skerdynes. O kalinio šeima netoli iš ten. Drebančiais pakinkliais, sumuštomis kojomis, išblėsusiomis akimis, perkarusiais veidais jis išeina pėsčias pas savuosius. Ir po kelių dienų laimė jau atstatyta: visi Kaune! O tuo laiku žinia iš kaimo:

— Tavo du broliai išvežti!

Tokios naujienos Kaune šiandien, po to baisiojo sapno. Tai vienas iš tūkstančių sugriauto gyvenimo pavyzdžių.

— Kaip tau?

— Man? Vienas sūnus buvo, ir tas..,

— Užmuštas?

— Išvežtas, o tai dar blogiau....

Pasirodo, kad jo sūnų sumaišė su visai kitu žmogumi: pavardžių panašumas! Raudonieji ponai žadėjo atitaisyti klaidą, bet bolševikų santvarkoje klaidos taisomos durtuvu arba karstu. Bolševikas niekada mazgo nemezga rankomis, bet jį tiesiog nukerta peiliu. Taip lengviau, ir nereikia sukti jau ir taip kvailos galvos.

— Kas čia, — šmėkla? — klausiu pažįstamą, kuris pagal visus parodymus buvo išgabentas iš Lietuvos.

— Kol kas dar ne šmėkla, bet aš pats, iš mėsos ir kaulų, — bando juokauti žmogus.

Ir pradeda pasakojimą. Tuo metu pro atvirą kambario langą pradeda pūsti vėjas. Vienas iš klausytojų piktai surinka:

— Prašau uždaryti, neduok Dieve, — juk skersvėjis!

O tremtinys juokiasi:

— Žmogau, ką kliedi čionai? Jei kas mums būtų vagone davęs tiek vėjo, tai mes paskutinius pinigus būtumėm atidavę ir dar draugui Stalinui telegramą nusiuntę.

Ir pasakoja toliau. Šeštadienį pagrobė mane su šeima. Žmona ir pusantrų metų duktė. Naujojoj Vilnioj mus išskyrė: vaikus ir motinas į vieną traukinį, o vyrus — į kitą. Mušiau telegramą aukštai raudonam komisarui, kuris buvo mano gimnazijos draugas. Atsakymas: tokį ir tokį paleisti! Išlipau iš dvokiančio vagono, orą gėriau abiejais plaučiais. Bet žmonos ir dukters visai nėra traukinyje. Dūmiau į Vilnių, pasirūpinau leidimą į „broliškosios Gudijos" stotį Molodečną. Ir kai ten buvau stotyje, čekistas man pareiškė:

— Traukinys praėjo prieš dvi valandas! Labai dovanokite, draugas...

Kai ėmiau kaulyti leidimo toliau važiuoti, raudonasis pareigūnas šyptelėjo:

— Tuščios pastangos: tamsta nė nemanyk apie tolimesnius važinėjimus. Čia ne kelionių biuras. Čia rimtos įstaigos.

Ir po tokių „broliškųjų" padrąsinimų grįžau į Vilnių. Ir štai dabar Kaune. Geriau kad jau pats būčiau išvežtas, o dabar...

Vyrui ir dar tokiam tvirtam, kaip jis, nepatogu rodyti ašaras. Ir mes visi čia neverkšlenkim: raudonieji tokių medžioklių jau neberengs!

— Na, o kaip pats išsisukai?

— Aš, tai aš, dar, matyti, buvau užplanuotas sekančiai kelionei...

— Ir kas gi?

Iš to paties buto išvežė jo brolį. Taip sakant, kaip į vandenį. Tuojau ant rytojaus atėjo namų valdytojas ir pareiškė, kad pagal Stalino konstituciją jis perimąs išvežtojo baldus, radijo aparatą, pianiną. Ir po vienos savaitės žmogus nespėjo sau sugroti laidotuvių maršo.

— A, sveikas, iš kur išlindai? Iš kokio miško?

— Ne, ne iš miško, brolau! Pilni miškai knibždėjo raudonojo šlamšto.

Ir pasakoja savo istoriją. Einu vieną rytą. Ir Laisvės alėjos kampe nesuprantamai didelis milicininkų būrys. Klausia mane kelio į stotį. Ir dar rusiškai. Du įtarimai iš karto. Susitinku savo buto draugą. Sako, arba turėsi ilgą kelionę, arba turėsi slėptis. Pasirinkau antrąjį. Nakvojau pas draugą. Jį vieną naktį užklupo sunkvežimis. Įbildėjo čekistai. Liepė abiem rankas pakelti. Mane paliko. Ant rytojaus sužinojau, kad sunkvežimis buvo sustojęs ir prie mano buto. Skaudu buvo juoktis dėl draugo nelaimės, bet aš dėl savęs tai skaniai prisijuokiau:

— Medžiotojai buvo šventai įsitikinę, kad aš ramiausiai lauksiu jų namie!

Pažinojau tokį žmogelį. Nieko, rodos, ypatingo. Neišvežė. Gal ir nebuvo už ką vežti. Medžioklės dienomis buvo natūralu, kad lietuviai nemiega savo butuose, šoka iš miego, mašinos motorui suurzgus. Net ir pikčiausias komunistas šito garso nemėgo. Taigi, praūžė varomoji medžioklė. Atėjo karas, nusipurtė kraštas raudonuoju slogučiu, aprimo Kaunas. Atbėga vieną dieną tas žmogelis. Akys išplėstos, nervai lyg virvės ištempti:

— Ar pas tave nebuvo?

— Kas nebuvo?

— Kas gi kitas, čekistai!

Ir tai jau buvo kelinta diena po karo audros, kada raudonieji galvažudžiai nebetrypė lietuviškos žemės. Ir išaiškink dabar tam žmogeliui, kad Kaune jau seniai nebėra čekistų! Gal būt, čia šį tą padės nervų gydytojas, jeigu liga nėra taip toli pažengusi.

Viename rytų Lietuvos miestelyje skurdo atleistas iš darbo policininkas. Sunkvežimiui bildant, vienmarškinis šoko pro langą, savo kaktoje išsinešdamas stiklo skeveldras. Žydai nerado aukos. Policininkas po kelių dienų grįžta naktį į namus susitvarstęs žaizdas, gražiai apsiavęs ir išsipuošęs.

— Duok Dieve lietuviui slapstytis Lietuvoje!

Ūkininkai pabėgėlius priėmė su tokiu rūpestingumu, kad, sako, net pats velnias nebūtų galėjęs surasti slėpiamųjų.

Sudundėjo audra. Pliekė žaibai. Lietuva jei kentėjo, tai kentėjo ne nuo žaibo, bet nuo jo sukeltų skeveldrų. O tos skeveldros — „nenugalimosios" armijos likučiai, kurie nežmoniškiausiu būdu piaustė vaikams liežuvius, kapojo rankas, badė akis.

Ir toji perkūnija net gi negalėjo užtemdyti klaikosios taikos meto medžioklės. Ir nenuostabu, kad lietuvių pašnekėsiai šiandien sukasi ne apie karą, bet apie ešaloną, kurio likimas vis dar nežinomas.

Willkie kalbėjo Roosevelto pavedamas

Vokiečių spauda apie sensacingąjį prisipažinimą

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. Vokiečių spauda svarsto Wendellio Willkio pranešimą, kad Jungtinių Valstybių prezidentas Rooseveltas pareiškęs jam savo nusistatymą bet kokiomis sąlygomis, puolant vokiečių laivus, sukelti konfliktą, kuris leistų paskelbti karo stovį su Vokietija, apeinant kongresą. Vokiečių laikraščiai pastebi, jog šis prezidento Roosevelto pareiškimas patvirtina panašias paskutinio laiko žinias apie Roosevelto nusistatymą šiuo reikalu.

„Berliner Boersenzeitung" reiškia nuomonę, kad

Willkie, Roosevelto patikėtinis, su brutaliu atvirumu patvirtino prezidento įsakymą šaudyti.

Pasak laikraščio, tai esanti karo trokštančio despoto, kuris vadovauja tariamai demokratiniam kraštui sistema. Jis nemanąs atsiklausti parlamento, nes gerai žinąs, kad demokratiniu keliu jam nepavyksianti karo avantiūra. Tuo būdu Amerikos gyventojai buvo per užpakalines duris Willkie painformuoti, kad

Rooseveltas nori sukelti karą ir po to pastatyti kongresą prieš įvykusį faktą.

„Voelkischer Beobachter" Willkie pranešimą laiko tipingu Roosevelto taktikos pavyzdžiu. Ta taktika norima Amerikos gyventojams po truputį įlašinti karinių vaistų. Laikraščio nuomone, esą savaime suprantama, kad ir

Willkie šį kartą kalbėjęs Roosevelto pavedamas.

„Deutsche Allgemeine Zeitung" laiko Willkie patikimu šaltiniu. Willkie su savo buvusiu priešu Rooseveltu palaiko nuolatinius ryšius ir priklauso prie nedaugelio tų, su kuriais Rooseveltas aptaria visas valstybines paslaptis. Daug mažiau, negu Willkie, kongresas žino apie Roosevelto planus, nes Rooseveltas rengiasi kongresą pastatyti prieš įvykusį faktą ir nužeminti jo reikšmę iki pritariančio mechanizmo laipsnio. Kad

tai yra konstitucijos sulaužymas,

tai prezidentui rūpi tiek pat mažai, kiek ir tarptautinės teisės laužymas Vokietijos atžvilgiu. Jis laužąs savo žodį, kurį davęs Amerikos gyventojams prieš rinkimus, jis laužąs konstituciją, tarptautinę teisę ir taiką. Tuo būdu jis visais atžvilgiais yra lygus Churchilliui ir Stalinui.

Plk. ltn. Moelders numušė 101-jį lėktuvą

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. Vokiečių spauda daug rašo apie pulkininką leitenantą Moelderą jo 101-jo priešo lėktuvo numušimo proga. Pulkininkas leitenantas Moeldersas laikomas karių ir jaunuolių pavyzdžiu. Jis yra vos 28 metų amžiaus. Moeldersas gimė 1913 m. kovo mėnesį Gelsenkirchene. Jo tėvas buvo mokyklų patarėjas, atsargos karininkas, žuvęs Didžiojo Karo metu. 1931 metais Moeldersas įstojo į kariuomenę ir 1934 metais gavo leitenanto laipsnį. 1938 metais jis priklausė „Condor" legionui Ispanijoje, kur jis per trumpą laiką numušė 14 priešo lėktuvų. Apdovanotas auksiniu Ispanijos kryžium su brilijantais ir aukštais Ispanijos ordinais, Moeldersas grįžo į savo tėvynę kaip geriausias legiono naikintuvų lakūnas. Už savo kaip naikintuvų lakūno ypatingus pasižymėjimus Moeldersas gavo kapitono laipsnį be eilės. 1939 m. kovo mėnesį jis buvo paskirtas naikintuvų grupės vadu. Taip pat be eilės jis gavo majoro ir 1940 m. spalių mėnesį, jo 50-jo oro laimėjimo proga, — pulkininko leitenanto laipsnį, kaip antrasis vokiečių karininkas, jis jau 1940 metų rugsėjo mėnesį gavo Ąžuolo Lapus prie Geležinio Kryžiaus Riterio Kryžiaus. 1941 m. birželio mėnesį pasiekus jam 72-jį oro laimėjimą, Fiureris apdovanovo jį Ąžuolo Lapais su kardais prie Riterio Kryžiaus, prie kurio jis dabar, kaip pirmasis vokiečių karininkas, gavo Ąžuolo Lapus su kardais ir brilijantais.

Sofija. E. Karo lauko teismas nuteisė šiandien mirti keturis buvusius rusų karininkus, kaltinamus dirbus vietinės anglų šnipinažo agentūros naudai. Penktasis šnipinažu apkaltintas rusų emigrantas kalėjime nusižudė. Kaltinamiesiems duota teisė 7 dienų būvyje paduoti apeliaciją.

STASYS SANTVARAS

Giesmė Dariui ir Girėnui

Per dykumas keliauja vilkstinės;
Girias pralėkdami suklykia sakalai...
Negali būt troškimų poilsio,
Kai tik su ryto saule — gyvent ir skristi pakilai...

Baisių kovų, didžių lenktynių plotai —.
Ir vandenys, ir žemė, ir dangus...
Kam tikslą palaminga meilė kuria —
Tam žygio siaubingumas niekad nebaugus....

Per dykumas keliauja vilkstinės,
Kur nėr nei vaismedžio, nei srauniojo vandens...
Girias pralėkdami dainuoja paukščiai
Iki vėlybojo rudens...

Pasaulinio karo dalyvio atviras laiškas Rooseveltui

NEW YORKAS. VII.16. ELTA. Laikraštis „New York Daily Mirror" skelbia vieno Amerikos Pasaulinio karo dalyvio atvirą laišką Rooseveltui. Šiame laiške veteranas klausia prezidentą, kodėl jis savo Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento vietą nori pakeisti į britų imperijos viceprezidento vietą. Komentuodamas šį laišką „New York Daily Mirror" rašo, kad Churchillis tiek oro kare, tiek jūroje, įrodė, jog jis iki Vokietijos dar nepriaugęs. Jis darė vieną kvailybę po kitos. O dabar jis siekiąs vadovauti taip pat ir Amerikai. Jungtinių Amerikos Valstybių kongresas savo vadovavimo neturi užleisti britų parlamentui ir neturi leisti, kad Rooseveltas Ameriką pavestų Churchilliui.

BERLYNAS. E. Madride įsteigta ispanų vokiečių draugija. Jos pirmininkas yra pagarsėjęs per Alcazaro gynimą generolas Moecardo.

Portugalijai ir Airijai gresia Amerikos pavojus

VOKIEČIŲ PUBLICISTAS NURODO BŪDINGUS JO ŽENKLUS

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. „Po Islandijos — Portugalijos ir Airijos eilė" — taip pavadina savo straipsnį „Berliner Boersenzeitung" diplomatinis korespondentas. Šiame straipsnyje nurodoma, kad be Islandijos,

Jungtinių Amerikos Valstybių prezidento agresyvios ambicijos taip pat grėsia Portugalijai ir Airijai.

Tie užtikrinimai, kuriuos Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė davė Portugalijos pasiuntiniui, pagal kuriuos JAV Azorų salose ir Kap Verde neturi jokių sumanymų, kaip Megerlė pastebi, yra veidmainiški ir neteisingi, nes tai įrodė įvykis su Islandija.

Portugalijai, kaip ir anksčiau, grėsia Amerikos pavojus.

Megerlė mano, kad tai įrodo dviprasmiškas JAV valstybės pasekretorio Welleso atsakymas į klausimą, ar Portugalija yra gavusi iš Jungtinių Amerikos Valstybių pusės garantiją, kad pastarosios Atlanto salose neturi interesų. Wellesas atsakė, kad Portugalija Azorų salose ir Kap Verde yra suvereni. Žinomasis vokiečių publicistas primena tai, kad Rooseveltas tokius pat užtikrinimus, kaip žinoma, davė Danijai Grenlandijos atžvilgiu ir Islandijos vyriausybei Islandijos atžvilgiu. Tačiau abi salos, konstatuoja Megerlė, nebuvo išgelbėtos nuo Amerikos okupavimo. Ne neliečiamybė, neutralumas ir saugumas nulemia Portugalijos taikos klausimą, bet neribota Jungtinių Amerikos Valstybių tariamo apsigynimo teisė. Autorius toliau nurodo

panašias Jungtinių Amerikos Valstybių ambicijas Airijos atžvilgiu

ir cituoja žinomų Amerikos politikų ir publicistų pasisakymus, iš kurių jis atkreipia dėmesį į faktą, kad Jungtinės Valstybės, norėdamos įsteigti savo karines bazes Islandijoje, tai argumentavo vokiečių planu okupuoti Airijos salą. Šis Roosevelto sumanymas visose pasaulio srityse suvereniškai spręsti, kurios atramos bazės reikalingos vadinamajam saugumui vadinamojo Vakarų pusrutulio, Airijai ir visai Europai, baigdamas rašo Megerlė, sudaro juo didesnį pavojų, kadangi

ruzveltinis imperializmas dirba kartu su bolševizmu

ir grasinimas Europai suplaukia į vieną pavojų iš rytų ir vakarų.

K R O N I K A

Į PAMALDAS UŽ DARIŲ IR GIRĖNĄ

šiandie 9 val. prisirinko pilnutėlė Įgulos bažnyčia. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė bažnyčios rektorius kun. Paukštys. Be kitų, dalyvavo p. J. Ambrazevičius, kt. aukšti asmenys ir Aero Klubo valdyba.

VALGYJE GALIMA VALGYTI TIK PIETUS

Valgytojų patogumui Valgio užkandinėse galima valgyti ir tik pietus. Tuo atsitikimu, kai valgytojai pareiškia norą Valgyje valgyti tik pietus, o atsisako nuo pusryčių ir vakarienės, *Valgis paima tik dalį maisto kortelių*, o pusryčiams ir vakarienei skirtas korteles palieka savininkui.

Valgytojų skaičius Valgio užkandinėse kasdien didėja, bet Valgis gali aptarnauti dar žymiai didesnį valgytojų kontingentą. Patiekalų skaičius taip pat vis gausėja. Dedamos pastangos, kad būtų daugiau patiekalų, kuriems maisto kortelės būtų nereikalingos.

ATVYKUSIEJI IŠ PROVINCIJOS MAITINASI VALGYJE

Visi asmens, kurie tarnybos ar kitais svarbiais reikalais laikinai atvyksta į Kauną ir neturi maisto kortelių, turi kreiptis į maisto kortelių išdavimo punktą Laisvės al. Nr. 9, kur pagal reikalą išduodamas laikinai atvykusiems atitinkamas maisto kortelių skaičius, su kuriomis galima prisiregistruoti maitintis kiekvienoje Valgio užkandinėje.

DAR VIENA DUM-DUM KULKOS AUKA

Kad bolševikai vartoja dum-dum kulkas, jau buvo rašyta vokiečių spaudoj. Tai liudija ir Kauno Raudonojo Kryžiaus ligoninėje miręs partizanas D. Skrinius. Bolševikai jį buvo sužeidę dum-dum kulka, kuri sprogdama sutrupino menties kaulą, išdraskė kojos nervus ir užkrėtė kraują.

Ats. av. vyr. pusk. D. Skrinius buvo sužeistas Marvos kaime, kur su kitais partizanais puolė ten įsikūrusią bolševikų zenitinę bateriją. Laidojamas šiandien 19 val.

AUKOS NUKENTĖJUSIEMS

Veterinarijos Akademijoj pirmomis dienomis suaukota 1054 rubl. (tai antra vieta tarp visų aukojusių įstaigų). Aukojo be išimties visi tarnautojai nuo 5 iki 100 rubl. Dabar visi tarnautojai pasižadėjo, kol Liet. Raud. Kryžiui ypačiai reikia aukų, nenutraukiamai aukoti iš gaunamo atlyginimo nuo 1 iki 3 nuošimčių. Iniciatyvą pirmieji pareiškė serologai, kuriais pasekė visi kiti skyriai.

Lietūkio Sėklų Skyriaus tarnautojai tremtiniams, politiniams kaliniams ir nuo karo nukentėjusiems šelpti paaukojo Rb. 2.625.

Kauno miesto vaistinių ir Germapo vaistų sandėlio tarnautojai ir darbininkai nukentėjusiems nuo karo šelpti aukoja net didesnes sumas, negu buvo pasižadėję pirkti bolševikinės paskolos lakštų.

NORINTIEMS PASIKEISTI NEKILNOJAMU TURTU

Ryšium su žydų apgyvendinimu Vilijampolėj, Kauno Komendanto ir Kauno Miesto Burmistro įsakymu Nr. 15 ir Kauno Miesto Burmistro įsakymu Nr. 57 sudarytas Tarpininkavimo Biuras turtų pasikeitimo reikalams.

Norį pasikeisti trobesiais Vilijampolėj ne žydų tautybės asmenys ir Kauno miesto žydų tautybės asmenys savo trobesius privalo įregistruoti Tarpininkavimo Biure, Kaune, Rotušėj, darbo dienomis.

Tame pat biure galima gauti žinių apie siūlomus pasikeisti trobesius, duodama paaiškinimų apie pasikeitimų formalumus ir teikiama visokia kita pagalba turtų pasikeitimo klausimais.

Trobesių pasikeitimo reikalais patariama susitvarkyti skubiau, nes atitinkami dokumentai turės būti surašomi pas notarus. Tai gali pareikalauti ilgesnio laiko, o turtų pasikeitimas turi būti įvykdytas iki 1941 m. rugpiūčių mėn. 15 d.

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖ

Į RAUD. KRYŽIAUS KAUNO MEDICINOS SESERŲ MOKYKLĄ

Mokinės bus priimamos grupėmis. Į pirmąją grupę priėmimas įvyks šeštadienį, liepos 22 d., 10 val. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Kauno Ligoninėje, Laisvės al. 7. Bus priimamos vietinės Kauno gyventojos, mergaitės, nuo 17 m. iki 27 m. amžiaus, baigusios ne mažiau kaip valdžios gimnazijos 6 klases arba tolygios mokyklos, geros sveikatos, savo sielos savybėmis tinkančios dirbti medic. sesers darbą. Visos neturtingos ir gabios mergaitės gauna stipendiją pilno išlaikymo ir nemokamo mokslo forma.

Smulkesnės informacijos teikiamos medic. seserų mokyklos raštinėje, Kaune, Laisvės al. Nr. 7. darbo valandomis kasdien.

PRANEŠIMAS

Kauno Komendantūrai skubiai reikalinga mašininkė (as) gerai mokanti (is) žodžiu ir raštu vokiečių kalbą ir galinti (is) redaguoti vokiečių kalbą raštus.

Dėl sąlygų kreiptis į Kauno Komendantūrą, Gedimino g-vė 34, 2 aukštas, pas adjutantą.

SKELBIMAS

Davusieji valyti rūbus į buv. Vajentorgo cheminę valyklą „Trikol", Daukanto g-vė Nr. 7., prašomi juos iš minėtos valyklos iki š. m. liepos mėn. 25 d. atsiimti darbo dienomis nuo 8—14 val. ir nuo 16—18 val. Iki nurodyto laiko neatsiimti rūbai bus parduodami iš varžytynių. KAUNO PRAMPREKYBA

PRANEŠIMAS KAUNO RADIO ABONENTAMS

Pranešama, kad visi radio abonentai, užsiregistravę radio aparatus Kauno Telefono-Telegrafo Stoties Radio skyriuje, privalo sumokėti radio abonentinį mokestį už š. m. III ketvirtį iki šio mėnesio 31 dienos.

Kartu pranešama, kas radio kasos yra perkeltos iš Centr. Pašto operacijų salės į Telefono-Telegrafo Stoties operacijų salę, Ožeškienės gt. 8 nr., tel. 21579 Nr. KAUNO T. T. STOTIES ADMINISTRACIJA

Kauno miesto savivaldybės pranešimas

Kauno Miesto savivaldybė praneša, kad šiuo metu Kauno mieste veikia vežejybos tarifų nustatymo reikalu išleistas buv. KMVK 1941. I. 14 d. Privalomas Nutarimas Nr. 74, būtent: šie vežejybos tarifai:

I. AUTO TAKSI TARIFAI:

1. Dienos metu — nuo 7 val. iki 24 val.: važiavimas mieste už 1 km .... Rb 2,—
2. Nakties metu — nuo 24 val. iki 7 val.; važiavimas mieste už 1 km .... „ 3,—
3. Pasijudinimas iš vietos .... „ 1,50
4. Laukimas — už 10 min. .. „ 0,75
5. Važiavimas į užmiestį (daugiau kaip 10 km) už 1 km „ 1,60
6. Atvykimas iš nuolatinės stovėjimo vietos į keleivio būstinę už 1 km .... „ 1,60

II. KELEIVIŲ VEŽIKŲ TARIFAI:

1. Važiavimas iki 15 min. .... Rb 3,—
2. „ „ 30 „ .... „ 6,—
3. „ už kiekvienas sekamas 5 min. .... „ 3,—
4. Laukimas 10 min. .... „ 0,50
5. Važiavimas nakties metu nuo 24 val. iki 7 val. 50% brangiau nustatytos taksos.

Pastaba: a) per 15 min. važiavimo turi nuvažiuoti ne mažiau kaip 2 km.;
b) šiuo tarifu vežama iki 2 suaugusių keleivių, 2 vaikų ir 1 centneris bagažo.

III. SUNKIŲJŲ VEŽIKŲ TARIFAI:

1. Malkų pervežimas:

a) 1 m^3 malkų pervežti iki 2 km atstumo su pakrovimu ir iškrovimu .... Rb 6,—
b) 2 m^3 malkų pervežti tuo pačiu žygiu .... „ 9,—
c) 3 m^3 malkų pervežti tuo pačiu žygiu .... „ 12,—
d) daugiau kaip 3 m^3 malkų už kiekvieną sekantį 1 m^3 po „ 2,—
e) už kiekvieną sekantį kilometrą žygiui pridėti po ...... „ 3,—

2. Durpių pervežimas:

a) 1 t durpių pervežti iki 1 km atstumo su pakrovimu ir iškrovimu .... „ 12,—
b) 1 t durpių pervežti iki 2 km atstumo su pakrovimu ir iškrovimu .... „ 15,—
c) už kiekvieną sekantį km už t primokėti po .... „ 1,50

3. Sąšlavų išvežimas:

a) vieną vežimą (0,5 m kub.) sąšlavų ir kitų atmatų išvežti iki 2 km atstumo .. „ 12,—
b) vieną didelį vežimą (1 m^3) sąšlavų ir kitų atmatų išvežti iki 2 km atstumo .... „ 15,—
c) už kiekvieną sekantį km primokėti .... „ 1,—

4. Kitų krovinių pervežimą, iki bus paskelbti spec. tarifai, vertinti panašiu būdu.

Miesto įmonėse dirbantiems vežikams (su nuosavais arkliais), kur negalima pritaikinti vienetinio atlyginimo, mokėti per dieną rublių 32,—.

Šių tarifų neprisilaikantieji bus baudžiami.

„Žaibo" spaustuvė Kaune, Duonelaičio 24; tel. 26616

Darius ir Girėnas

– pirmieji lietuviai, nugalėję Atlantą

Prieš aštuonerius metus, liepos 16 d., iš New Yorko, du Lietuvos sūnūs pasiryžo grįžti į Lietuvą kitokiais keliais, negu iki tol lietuvių į ten buvo nukeliauta. Tai buvo iš viso nauji keliai, dar nė vieno lietuvio nė kartą neišbandyti. Pagaliau ir pats didysis, atrodo, nenugalimas Atlantas, vos keleto narsuolių buvo nugalėtas.

Tačiau du Lietuvos sūnūs, du oro laisvūnai, kitaip pavadinti ir nemokame, Darius ir Girėnas, pasiryžo nugalėti didžiulį Atlantą. Jie panoro ne tik perskristi, bet taip pat išgauti kai kurių Atlanto erdvės paslapčių. Abu suprasdami savo žygio rimtumą jie surašė tam tikrą testamentą. Ten mes skaitome, kad gyvendami tokiais laikais, kada oras stengiamasi panaudoti žmonijos reikalams, tautos vardu pasižada Atlanto erdvę ištirti.

Būdami to paties kaulo ir kraujo, kaip ir kiti lietuvių tautos nariai, jie tautos vardu skelbia savo žygį, kad tuo pačiu pasaulis plačiau išgirstų apie lietuvių tautą. Apie tautą išgirsti, pačią tautą suprasti, galima iš jos žygių. Arba tais nuotykiais, kai pasireiškia tautos vyrai, galima spręsti ir pačią tautą. Tada kitaip yra vertinama tautos istorija, jos kultūra ir pagaliau tautos ateitis. Visa tai yra logiška išvada, pirmasai testamento momentas. Betgi tuoj pat ten seka ir kitas momentas.

Du oro laisvūnai, du Lietuvos sūnūs, neatsitiktinai, nesavanaudiškai pasiryžo nugalėti milžiną Atlantą. Abu būdami kultūringos tautos nariai ir suprasdami, kad ne vien sau gyvena pasaulyje, bet visai pasaulio kultūrai, todėl pasiryžta iš viešpataujančio Atlanto išgauti kai kurių paslapčių. Tos paslaptys arba praktikos žinios turėjo atitekti oro navigacijos mokslui ir praktikai. Ar begalima geriau pateisinti ir suformuluoti savo žygį? Žygis yra puikiausiai pateisintas lietuvių tautos ir pasaulio kultūros atžvilgiu.

Šiandien, po aštuonerių metų tarpo, visa tai atrodo tartum legenda, išgyvenusi 100 metų. Tuo labiau, kad pastaraisiais vieneriais metais tai legendai nebuvo leista gyvai kurtis. Tačiau niekas negali paglemžti legendos tikrybės, nes legenda tokia tikra, kad beveik kiekvienas ją atmena. Ne vienas Lietuvos pilietis asmeniškai pažino Darių, kuris buvo Lietuvos kariuomenės karininkas. Pagaliau, to laiko jaunimas turėjo ne vieną progą žaisti ar rungtis su Dariumi, nes Darius buvo labai dažnas įvairių Kauno sporto pramogų ne tik svečias, bet ir dalyvis. O šiandien, kai gyvenimas nužengė į priekį, vis dėlto nėra nė vieno Lietuvos piliečio, kuris nepažintų Dariaus ar Girėno, ar iš filmos, ar iš vaizdo. Ypač atmintinas vaizdas, kai Darius ir Girėnas lipdami į lėktuvą drąsiais žvilgsniais, tauriais mostais pakelia dešines rankas. Tai atsisveikinimo mostas palydintiems, tai visiems Lietuvoje gyvenantiems, kad Lituanica I pasieks Lietuvą.

Tačiau prieš pakilsiant Lituanicai I dar buvo įrašyta ir kita mintis. Kas žino, ką sugalvojes yra milžinas Atlantas? Ką maño galingasai lietuvių dievas Perkūnas? Ar jiems patiks, Darius ir Girėno, tartum Elados herojų, šventvagiška paslapčių vagystė? Todėl į testamentą įrašoma tam tikra pastraipa, pažyminti tragiškąjį žmogaus likimą. Tačiau ir iš tos pastraipos skamba laimėjimo gaidos, aiškus optimizmas. Tai tarytum Kudirkos „Maniesiems" žygio maršas. Kudirka rašė, jei vienas sienojus išvirstų, tai jo vieton reikia statyti kitą. Darius ir Girėnas taip pat rašo, jei Lituanica I būtų nutraukta į Atlanto gelmes, tegu skrenda į Lietuvą Lituanica II.

Lituanica I nebuvo nutraukta į gelmes. Tačiau likimo viešpačiai, tarytum tyčiomis, norėdami padidinti karžygių tragediją ir lietuvių tautos aimaną, leido Lituanicai I pasiekti savo tėviškės ribos, visai nebetoli nuo sienos. Liepos 17 d. rytą Lituanicos I palaikiai ir karžygių kūnai buvo rasti Vokietijoje, Soldino miestelio apylinkėse. Propeleris buvo įlinkęs, kelios pušelės nukirstos, iškritę kai kurie lakūnų daiktai. Visa tai buvo matyti sparno pirštu, kurio sienojus pertraukęs rasta tartum griuvėsių, laidojo (?) — trys lemputė tebešvietė. Betgi niekas kit tautų taip nejvertino Dariaus ir Girėno žygio, negu vokiečių tauta, kuri iš seno reikšdavo pagarbą kiekvienam karžygiui. Gedulo dienomis buvo pareikšta daug pagarbos ir užuojautos. Vėliau buvo sutikta leisti pastatyti lietuviška kryžių Dariaus ir Girėno žuvimo vietoje. Tačiau svarbiausia, kad apie Darių ir Girėną, apie Lituanicą I, o taip pat draugė apie Lietuvą, nuaidėjo galingas aidas per visą pasaulį. Čia tarytum pasireiškė trečioji Dariaus ir Girėno testamento mintis, kad visas žygis yra aukojamas Lietuvai.

VICHY. E. Calvadoso departamente policija padarė kelis šimtus kratų įtartinų komunistų butuose. Daugelis komunistų buvo suimta.

Sutvarkytas Lietuvos teismų darbas

1.

Kompetentingos teisminių įstaigų vadybos nurodymu, išlaisvin oje Lietuvoje vėl veikia 1940 m. birželio 15 d. veikę teismai ir kitos tarybinės valdžios panaikintos ar pertvarkytos teisminės įstaigos, tarp jų — ir notarinės įstaigos.

Šių įstaigų atstatymu rūpinasi jų viršininkai — kolegialinių teismų pirmininkai, prokurorai, tardytojai, apylinkės teisėjai ir notarai. Jie perima buvusių tarybinių teisminių įstaigų bylas, raštus ir turtą, paskiria raštinės bei kitus įstatymu jiems skirti pavestus tarnautojus ir imasi priemonių normaliam tų įstaigų veikimui kuo greičiausiai atstatyti.

2.

Atstatytosios įstaigos veikia tose ribose, kuriose jos veikė 1940 m. birželio 15 d.

Lietuvai grįžusios po 1940 m. birželio 15 d. sritys, nurodytos LTSR A. Taryb. Žinių Nr. 3 (eil. 50), priskiriamos prie esamųjų teismų:

a) Švenčionių, Adutiškio, Vydžių ir Svyrių rajonai priskiriami prie Švenčionėlių Apylinkės Teismo; šio teismo būstinė perkeliama į Švenčionis, ir teismas pavadinamas Švenčionių Apylinkės Teismu;

b) Rūdnios valsčius priskiriamas prie Valkininkų Apylinkės Teismo;

c) Dievenišktio ir Šalčininkų valsčiai priskiriami prie Vilniaus Apylinkės Teismo ir

d) Marcinkonių ir Druskininkų valsčiai priskiriami prie Merkinės Apylinkės Teismo.

3.

Atstatytieji apylinkių teismai perima visų savo veikimo rajono ribose buvusių naujai įsteigtų tarybinių liaudies teismų bylas, raštus ir turtą, taip pat apsaugo visų savo veikimo rajono ribose esančių notarinių kontorų bylas, raštus ir turtą.

4.

Atstatytieji Lietuvos teismai ir kitos teisminės įstaigos peržiūri jų perimtas bylas ir kitus raštus ir duoda toms byloms bei raštams tinkamą eigą. Bylos ir raštai, kurie priklauso kitoms įstaigoms, tuojau joms perduodami.

5.

Buvusių tarybinių teisminių įstaigų tarnautojai laikomi atleistais nuo 1941 m. liepos 1 d., išskyrus tuos atvejus, kai jie atitinkamais įsakymais buvo atleisti anksčiau arba dėl įstaigos turto priežiūros bei perdavimo reikalo buvo palikti dirbti toliau.

6.

Atstatytosios teisminės įstaigos nedelsdamos praneša Teisminių Įstaigų Vadybai Kaunas, Ožeškienės ir L. Sapiegos g. kampas) apie įstaigos atstatymo laiką ir savo veiklą.

Gerbiamiems Kauno Arkivyskupijos bažnyčių klebonams ir kuratams

Šiomis dienomis Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Vyr. Valdyba yra kreipusis į mane tokio turinio raštu:

„Lietuvos Raudonasis Kryžius šiuo metu rūpinasi nelaimės ištiktaisiais. Tūkstančiai senelių, kūdikių, našlių ir našlaičių liko be duonos, be pastogės, ir visų akys nukreiptos į Raudonąjį Kryžių. Be visų lietuvių paramos mes jokiu būdu neįstengsime suteikti nelaimingiesiems net minimalinės paramos. Čia galėtų daug prisidėti dvasininkija, kurios svarus žodis paskatintų visuomenę prisidėti prie nelaimingųjų šelpimo".

Todėl Raudonojo Kryžiaus Vyr. Valdyba prašo manė neatsisakyti tarti dvasininkijai šiuo reikalu atitinkamą žodį.

Gerbiamieji Konfratrai, Raudonojo Kryžiaus rūpestis nelaimės ištiktaisiais ypačiai šiuo metu, turi būti visų mūsų, visų lietuvių rūpestis.

Raudonasis Kryžius yra pasiryžęs atlikti šelpimo darbą plačiu, net plačiausiu mastu; mes visi turime, kaip kas galime, jam padėti.

Paaiškinkite tat, Gerbiamieji, šį reikalą artimiausią sekmadienį iš sakyklos savo parapijiečiams ir paraginkite juos padvigubinti jų dosnumą nelaimingųjų naudai; šalia paramos, kuri jų jau teikiama atskirai kiekvienoje vietoje, tegul jie gera širdimi prisideda prie bendrojo Raudonojo Kryžiaus pasišimtojo darbo teikti pagalbą savo piniginėmis ir kitokiomis aukomis nukentėjusiems dėl karo tautiečiams, o Visagalis Dievas, kurs regimai ypatingu būdu myli ir globoja mūsų tėvynę, atsilygins jiems už tikrai gerą, krikščioniškos meilės darbą gausiomis savo malonėmis.

JUOZAPAS SKVIRECKAS,
Kauno Arkivyskupas ir Metropolitas.

Kaunas, 1941 m. liepos mėn. 15 d.

Iš visos Lietuvos

IŠ VISOS LIETUVOS

ROKIŠKIS

Ešalonu išvežti gydytojai Br. Sipavičius, A. Čerškus, ir Žemaitis (ligoninės vedėjas).

Bėgdami atėjūnai, vietinių komunistų padedami, žudė lietuvius. Laimei, netrukus sprogo jų pačių padegti municijos sandėliai. Raudonieji pamanė esą vokiečių užklupti ir herojiškai leidosi Maskvos link. Vėliau jie dar bandė į miestą sugrįžti, bet ir šį kartą atsitraukė vokiečių pabūgę.

Rokiškio mieste nepalikta nė vieno žydo. Visi iškraustyti už miesto į dvaro barakus, kur seniau buvo apgyvendinti lenkų pabėgėliai.

PANEVĖŽYS

— VII. 10 Panevėžy pradėtas gyventojų surašymas. Tie, kurie pabėgo iš miesto, nebeturės teisės būti Panevėžio miesto gyventojais. Tuo būdu norima sužinoti, kiek maisto miestui reikia.

— Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Panevėžio skyrius visuose Panevėžio apskrities valsčiuose renka aukas išvežtųjų, žuvusiųjų ar kitaip nukentėjusių nuo bolševikų teroro šeimoms šelpti. Ligi VII. 7 surinkta 7.146,15 rb. „Maisto" kontoras tarnautojai ligi šių metų gruodžio 31 dienos pasižadėjo sumokėti 8.215 rb.

Į LAISVĘ

Redakcija — Kaunas, Duonelaičio 24, tel. 21414 ir 20530.

Administracija — Kaunas, Duonelaičio 24, tel. 26375 ir 22430.

Ką buvo pasakęs J. Paleckis apie birželio 14 – 15 d. išvežtuosius

Po birželio 15 dienos visi laukė pasirodant laikraščiuose kokių nors paaiškinimų apie masinį lietuvių trėmimą į plačiosios Rusijos gilumą. Bet laukimas buvo bergždžias. Apie tai laikraščiai nieko nerašė. Užtat kai kurioje įstaigose ir įmonėse buvo padaryti trumpi bolševikų pranešimai apie tą įvykį. Įdomu čia bus žinoti,

ką apie tai pasakė aukščiausios valdžios žmogus,

būtent, buvusios Aukščiausios Tarybos pirmininkas J. Paleckis. Jis apie visa tai kalbėjo ne plačiajai visuomenei, bet buv. Aukščiausios Tarybos reikalų valdybos tarnautojams, kurių buvo arti 50 asmenų.

Pirmiausia J. Paleckis trumpai nupiešė bolševikų kovos vaizdą Rusijoj, pabrėždamas, kad bolševikų vartotos per 20 metų represijos buvo labai reikalingos komunizmo režimui įtvirtinti; esą, be tų represijų būtų negalėjusi ligi šiol išsilaikyti komunistinė valdžia ir toliau būdu nebūtų buvę tų pačių pažangos visose gyvenimo srityse, ir darbininkai nebūtų galėję tokios laisvės turėti, kaip kad dabar turi Rusijoj, ano: jo, visa ta bolševikų kova buvusi ne be aukų, o Lietuvoje ji ta kova praeinanti visai ramiai, visai humaniškai. Jei Rusijoj negalima buvę apsieiti be kraujo praliejimo, tai čia Lietuvoj jau gaunama tai, kas ten jau paruošta. Anot J. Paleckio,

išvežti tik tie, žmonės, kurie gali sudaryti rimtą pavojų bolševikų valdžiai,

juo labiau, kad kilus kokiems nors nesklandumams su vakarų kaimynu šitų žmonių buvimas Lietuvoje būtų labai nepageidaujamas, todėl esą tokiam išvežimui reikią pritarti.

Kadangi iš Aukščiausiosios Tarybos reikalų valdybos tarnautojų tarpo buvo išvežta p. A. Katilienė su keturiais vaikais, kuri niekad niekur politikos gyvenime nedalyvavo ir visi todėl stebėjosi, kodėl ji išvežta, tai J. Paleckis savo kalboje pabrėžė, kad taip pat

į išvežamųjų sąrašą buvo įtrauktos tos šeimos, kurių galvos yra išbėgę į Vokietiją.

Mat, p. Katilienės vyras kaip tik buvo išbėgęs į Vokietiją.

Baigdamas savo pranešimą J. Paleckis dar pažymėjo, kad pirmasis išvežamųjų sąrašas yra baigtas. Kiek tolesnių sąrašų turės dar būti, apie tai nieko nepasakė. Pabaigęs savo kalbą, J. Paleckis paklausė, ar nenori kas ko paklausti. Tik vienas A. Bulota, Juridinio skyriaus vedėjas, paprašė žodžio ir pridūrė, kad esą išvežtieji būsią laimingesni už pasilikusius Lietuvoje, nes jie važiuoją į plačiosios „socialistinės tėvynės" plotus, kuriuose atrasią savo „tikrąją laimę".

Po pirmosios partijos išvežimo kai kas mėgino gauti audienciją pas J. Paleckį. Vieni ėjo teirautis dėl išvežtų giminių, kiti dėl savo paties kailio, kad būtų neišvežti. Nei vieniems nei kitiems nieko teigiama nebuvo pasakyta ir nieko nepažadėta, nes viskas priklausė nuo Maskvos bolševikų valdžios atsiųstų į Lietuvą atstovų malonės.

A. Kelmutis

Statybinė medžiaga nuo karo nukentėjusiems ūkiams

KAUNAS. VII. 16. ELTA. Atsistatyti nukentėjusiems nuo karo ūkininkams, išskiriant žydus, teikiama parama miško medžiaga, kuri perleidžiama pagal vietos savivaldybių išduotus pažymėjimus taksos kaina išsimokėtinai penkeriems metams lygiomis dalimis be palūkanų. Už laiku nesumokėtą ratą imama įstatymais numatyta bauda.

Reikiamą miško medžiagos kiekį ir kokybę išduoda miškų administracija pagal atitinkamų žinybų nustatytas normas. Atleidžiama miško medžiaga įkainojama pagal vėliausiai veikusią taksą bei kalnas.

Miško medžiagą, kuri buvo atleista kreditan naujakuriams, gavusiems žemę po 1940 m. liepos 21 d., jei ji dar statybai nepanaudota, vietos savivaldybės perima savo žinion ir toji miško medžiaga pirmiausia sunaudojama aprūpinti nukentėjusiems nuo karo ūkininkams. Jei tokia miško medžiaga dar nebuvo suvežta į statybos vietas ir yra miške ar prie išvežimo vietų, tai toji miško medžiaga perimama miškų administracijos ir sunaudojama tiems pat reikalams.

Valstybinė miško medžiaga pirmoje eilėje atleidžiama pagaminta kirtimų vietose bei iš sandėlių, po to iš degimo vietų ir gedmiškio.

Nelaimės ar staigaus reikalo atvejais (gaisro, audros, potvynio ir pan.), nesusijusiais su karo padariniais, miško medžiaga išsimokėtinai perleidžiama pagal valstybinių miškų medžiagai perleisti įstatymui vykdyti taisyklių 54 paragrafą.

LIKVIDUOJAMOS AGITACIJOS ĮSTAIGOS

KAUNAS, VII. 16. ELTA. Buv. Švietimo Komisariato Politinio Švietimo Valdybos žinioje buvusios agitacinės įstaigos, būtent: kultūros namai ir pirkios — skaityklos nuo 1941 m. birželio 23 d. laikomos uždarytomis. Buv. kultūros namų turtas tuojau turi būti perduotas artimiausios viešosios valstybinės bibliotekos vedėjui tvarkyti ir saugoti. Buv. pirkių — skaityklų turtas taip pat turi tuojau perduotas saugoti ir tvarkyti artimiausios pradžios mokyklos vedėjui ar pavaduotojui.

Viešųjų bibliotekų vedėjai turi tuoj atrinkti po 1940 m. birželio 15 d. į jų vadovaujamas bibliotekas atsiųstus ar įsigytus laikraščius, žurnalus ir knygas ir laikyti juos nenaudojamus iki atskiro parėdymo.

SUDARYTA LAIKINOJI „LINO" VALDYBA

KAUNAS. VII. 16. ELTA. Sudaryta laikinoji kooperatyvų sąjungos „Linas" valdyba, į kurią įeina prof. Jurgis Krikščiūnas, inž. Petras Eidukevičius ir agronomai Juozas Simukaitis, Palys Šabanevičius, Jonas Šumskis.

ANGLŲ PRASIMANYMAI

BERLYNAS. VII. 16. ELTA. Anglų laikraštis „Daily Express" pranešė, kad Vokietija pasiūliusi Anglijai iš negarbingo patikimo ir nelaisvę žinomąjį buvusį britų ambasadorių Belgijoje Oliphantą iškeisti į vieną Anglijoje esantį vokietį, kurio vardas slepiamas. Britų užsienių reikalų ministerija, — toliau buvo rašoma minėtame laikraštyje, — atmetusi šį pasiūlymą. Šis „Daily Express" pranešimas, kaip DNB patyrė iš kompetentingų šluoksnių, yra visiškai prasimanytas. Vokietijos vyriausybė niekuomet nėra pasiūliusi britų vyriausybei iškeisti poną Oliphantą į vieną Anglijoje esantį vokietį. Priešingai, kai britų vyriausybė praėjusiais metais kreipėsi su pasiūlymais, kuriais buvo siekiama iškeisti Oliphanta, į vokiečių vyriausybę, pastaroji šiuos pasiūlymus atmetė.